

Dosarul nr. 3ra-860/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Patrașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, E. Palanciuc, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladislav Cîrlan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Ministerul Justiției cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației paternale,

împotriva deciziei din 20 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Vladislav Cîrlan, a fost casată hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 26 ianuarie 2018, Vladislav Cîrlan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației paternale.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin ordinul Ministrului Justiției nr. 331-C din 29 septembrie 2017, în temeiul art. 43 alin. (5) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, art. 124¹ din Codul muncii, certificatului constatator al nașterii și cererii personale, i-a fost acordat concediul paternal, cu o durată de 14 zile calendaristice, începând cu data de 18 septembrie 2017 până la data de 01 octombrie 2017 inclusiv.

A susținut că la 23 octombrie 2017 a depus cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani privind calcularea și plata indemnizației paternale, la care au fost anexate toate actele necesare conform pct. 8 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1245 din 15 noiembrie 2016. Cererea a fost înregistrată cu nr. 2017/93/1/22956.

La data de 25 octombrie 2017, CTAS Buiucani a emis decizia nr. 2017/93/1/24233 privind refuzul în stabilirea indemnizației paternale, din motivul că indemnizația a fost solicitată după 30 de zile de la acordarea concediului paternal, termen prevăzut de pct. 6 din Regulamentul sus-menționat. Decizia a recepționat-o la 04 decembrie 2017.

Vladislav Cîrlan a indicat că la 05 decembrie 2017 a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei CTAS Buiucani nr. 2017/93/1/24233 din 25 octombrie 2017 și obligarea organului teritorial de asigurare socială să emită o altă decizie prin care să admită cererea de acordare a indemnizației paternale.

La 10 ianuarie 2018 a recepționat răspunsul CNAS nr. E-2287/17 din 26 decembrie 2017, prin care a fost informat că a pierdut dreptul la indemnizația paternală, deoarece data acordării concediului paternal este 18 septembrie 2017 și nu data de 29 septembrie 2017, care este data emiterii ordinului de acordare a concediului paternal.

Consideră că decizia nr. 2017/93/1/24233 din 25 octombrie 2017 este neîntemeiată și ilegală, din următoarele considerente. Art. 124¹ alin. (4) din Codul muncii stipulează că pe perioada concediului paternal, salariatul beneficiază de o indemnizație paternală care nu poate fi mai mică decât mărimea salariului mediu convenit pentru perioada respectivă și care este achitată din fondul de asigurări sociale. Textul legii nu limitează, condiționează sau restrânge acest drept, singura în măsură să facă acest lucru fiind doar o altă lege cu aceeași forță juridică sau superioară acesteia. Întru confirmarea acestei concluzii, Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999, după ce stipulează în capitolele IV și V (art. 40 și 41) drepturile de asigurări sociale, prevede la art. 42 că modalitatea de acordare, de stabilire și de plată a altor drepturi de asigurări sociale se reglementează prin lege. Această regulă este reconfirmată și la alin. (1) al art. 7 din aceeași Lege, conform căruia în sistemul public, prestațiile de asigurări sociale reprezintă drepturile în bani sau în natură ce se cuvin persoanelor asigurate, în condițiile legii.

Prin urmare, Casa Națională de Asigurări Sociale nu poate pretinde că a pierdut dreptul la indemnizație pentru nerespectarea unei condiții stabilite prin act normativ subordonat legii. Cu toate acestea, conform pct. 6 lit. b) din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale, stabilirea indemnizației este condiționată de depunerea cererii de acordare a indemnizației în termen de 30 de zile din data acordării concediului paternal. Totuși, pentru a evita orice litigiu cu Casa Națională de Asigurări Sociale, cererea a fost depusă în interiorul termenului de 30 de zile de la acordarea concediului paternal, adică în ziua a 25-a din termenul rezervat de 30 de zile de la acordarea concediului paternal și anume, 29 septembrie 2017, conform ordinului Ministrului Justiției nr. 331-C.

Reclamantul a afirmat că deși dreptul temei legal de adoptare a Regulamentului este indicat art. 124¹ din Codul muncii, acest articol nu împuternicește Guvernul să reglementeze condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale.

A menționat că totodată, legislația utilizează noțiuni diferite pentru perioada concediului paternal, începutul concediului sau perioadei concediului paternal (după cum este prevăzut în art. 124¹ alin. (4) din Codul muncii) și data acordării acestuia. În acest sens, sunt relevante dispozițiile pct. 8 lit. c) din Regulamentul nominalizat, care stipulează

că pentru stabilirea indemnizației paternale în cazul depunerii cererii la casa teritorială se prezintă extrasul din ordinul de acordare a concediului paternal, în original, eliberat la locul de muncă de bază.

Astfel, consideră că data acordării concediului paternal corespunde datei ordinului de acordare a concediului paternal.

Vladislav Cîrlan a solicitat anularea deciziei CTAS Buiucani nr. 2017/93/1/24233 din 25 octombrie 2017 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, să stabilească, să calculeze și să plătească indemnizația paternală.

Prin încheierea protocolară din 08 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Justiției.

Prin hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Vladislav Cîrlan a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de fond a concluzionat că actul administrativ contestat este legal și întemeiat, în condițiile în care cererea de acordare a indemnizației paternale a fost depusă cu omiterea termenului de 30 de zile din data acordării concediului paternal – 18 septembrie 2017, prevăzut de pct. 6 lit. b) din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale.

Prin decizia din 20 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Vladislav Cîrlan, a fost casată hotărârea din 17 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă de admitere a acțiunii. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani mun. Chișinău nr. 2017/93/1/24233 din 25 octombrie 2017 privind refuzul de a stabili și achita indemnizație paternală lui Vladislav Cîrlan, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească și să achite indemnizație paternală lui Vladislav Cîrlan.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că data acordării concediului paternal este data întocmirii ordinului cu privire la acordarea concediului paternal lui Vladislav Cîrlan, aceasta fiind data de 29 septembrie 2017 și respectiv, cererea de acordare a indemnizației paternale din 23 octombrie 2017 a fost depusă în termen de 30 de zile din data acordării concediului paternal.

La data de 17 mai 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 20 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 17 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În susținerea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile pct. 6 lit. b) din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale.

A menționat că la caz, angajatorul intimatului i-a acordat concediul paternal pe o perioadă de 14 zile calendaristice de la 18 septembrie 2017 până la 01 octombrie 2017. Vladislav Cîrlan a depus cererea de acordare a indemnizației paternale la data de 23 octombrie 2017, după expirarea a 30 de zile de la data acordării concediului paternal – 18 septembrie 2017, intimatul neîncadrându-se în termenul prevăzut de regulament.

Consideră că este eronată opinia instanței de apel precum că termenul de 30 de zile urma a fi calculat începând cu data emiterii ordinului – 29 septembrie 2017, or, de fapt

concediul paternal a fost acordat începând cu 18 septembrie 2017, iar termenul de 30 de zile necesită a fi calculat începând cu această dată.

A indicat că instanța de apel a confundat data acordării concediului paternal cu data înregistrării ordinului de acordare a concediului paternal.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 20 martie 2019.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost expediată în adresa electronică a părților la data de 23 aprilie 2019 (f.d. 113).

Astfel, recursul, depus la data de 17 mai 2019 de Casa Națională de Asigurări Sociale, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh